

Onlangs voorlopig erkend...

De Deens-Zweedse Boerderijhond

NIEUW
RAS

Bij de F.C.I. komen regelmatig aanvragen binnen om aan een rasstandaard, en daarmee aan een hondenras, een (voorlopige) erkenning te verlenen. Het gaat vaak om rassen die in het land van herkomst zijn erkend, maar daarbuiten niet of nauwelijks.

ONZE HOND stelt ze aan u voor...

Deens-Zweedse Boerderijhond: leergierig en met een ongecompliceerd karakter. (Sofalex kennel).

LEVEND ERFGOED

Een voorlopige erkenning door de Fédération Cynologique Internationale (F.C.I.) betekent dat er in een groot aantal Europese landen aan dat ras nationale kampioenschapsprijzen kunnen worden toegekend. Deze rassen komen op tentoonstellingen echter nog niet in aanmerking voor het CACIB, maar kunnen wel de titel van Sectie Winner (zoals Europees Winner) en Wereldwinner krijgen. Op 5 juli 2008 wordt ook de **Dansk Svensk Gårdshund** onder nummer 356 voorlopig erkend. De naamgeving is een salomonsoordeel, want zowel in Denemarken als in Zweden luiden hun oude namen heel anders. Het ras is ingedeeld in FCI-groep 2: *Pinschers, Schnauzers, Molossers en Sennenhonden, sectie 1.1 Pinschers*. In Nederland gebruikt de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied de naam **Deens-Zweedse Boerderijhond** – de letterlijke vertaling – en in Duitsland wordt het de *Dänisch/Schwedischer Hofhund* of *Bauernhund* genoemd. Prachtige namen, maar bij degene die dit parmantige

In het gebied rond de Oostzee, waaronder de Baltische landen, is dit type boerenhondje al eeuwen aanwezig.

pinscher-terrierachtige hondje ziet, komt meteen 'boerenfox' naar boven. De huidige rasstandaard dateert van 19 mei 2009.

RONDE OOSTZEE

Op de Deense, Zuid-Zweedse en Noord-Duitse boerderijen – het gebied rond de Oostzee – is dit type boerenhondje al eeuwen aanwezig, zo ook in de Baltische landen. Het zijn nuttige dieren, want met hun achtergrond zijn het doeltreffende vernietigers van ongedierte, zoals muizen, ratten en andere kleine knaagdieren. Het boerderijhondje houdt, zoals ik ergens las, *de vos uit het kippenhok en vreemden van het erf*. Over hun specifieke herkomst is niets met zekerheid te zeggen, hoewel men er van uit gaat dat hun voorvaders bestaan uit kruisingen tussen pinschers en Foxterriers. Mentaal en fysiek lijken ze van die twee het meest op de Foxterrier, maar dan met een gematigder temperament. De beweringen met betrekking tot de ouderdom van het type variëren van 'enkele honderden jaren' tot 'uit de tijd van de Vikin-

Zou het kunnen zijn dat het hondje van de Oostenrijkse filosoof Rudolf Steiner (1861-1925) een oude Deens-Zweedse Boerderijhond is? (Collectie Ridzerd van Dijk).

gen'. Ze zouden al op afbeeldingen uit de vijftiende eeuw voorkomen, maar Deense of Zweedse prenten en schilderijen met dit type hond heb ik niet kunnen vinden en oude foto's zijn uiterst zeldzaam. Over oude foto's gesproken, zou het kunnen zijn dat het hondje van de

Oostenrijkse filosoof Rudolf Steiner (1861-1925) een oude Deens-Zweedse Boerderijhond is? Er zijn twee foto's bekend waarop hij met een hondje – mogelijk zijn hondje 'Pshulek' – is afgebeeld. In 1891 promoveert Steiner in de filosofie aan de universiteit van het Noord-Duitse Rostock. Rostock is gelegen aan de Oostzee, precies in het gebied waar dit ras van oudsher voorkomt. Dat Steiner zich ook bezighoudt met de ziel van honden, weten we, omdat hij lezingen geeft met als onderwerpen *Über das Verhältnis der Tierseele zur Menschenseele* en *Die Seele der Tiere im Lichte der Geisteswissenschaft*, waarin ook wordt gesproken over honden.

SCHEPSEL

Al in de jaren zestig van de vorige eeuw worden in Zweden de eerste pogingen door de *Svenska Hundklubben* gedaan om het ras erkend te krijgen. Omdat deze honden een gedeelde historie hebben – Denemarken en Zweden – lopen de

Iris Alexandra Strand, haar vriendin Alva en een boerderijhondje op een foto van circa 1915. Iris Alexandra is de overgrootmoeder van Sofia Westergren Larsen, een Zweedse fokster van de Deens-Zweedse Boerderijhond.

De Deens-Zweedse Boerderijhond is een klein, compact en nagenoeg vierkant hondje. (Foto: Ria Hörter).

Aan Deense en Zweedse zijde maakt men zich sterk voor het behoud van dit cultuurgood. (Foto: Sofia Westergren Larsen).

jaartallen in de geschiedenis van dit ras niet altijd synchroon. En ook al is het nog maar circa 30 jaar geleden dat dit hondje in de 'orde van rashonden' wordt opgenomen, de bronnen zijn niet altijd eensluidend. In Zweden wordt in 1983 de eerste rasvereniging opgericht – de *Rasklubben för Skånsk terrier*; in februari 1986 vindt een bijeenkomst in Malmö plaats, waar de honden – 107 stuks – worden gefotografeerd, gefilmd en beschreven. Na afloop kan men concluderen dat er sprake is van gelijkvor-

mige typen en dat is positief bij de opbouw van een ras.

In Denemarken wordt het ras vanaf circa 1985 puur gefokt en zowel in Zweden als in Denemarken wordt de Dansk-Svensk Gårdshund in 1987 nationaal erkend door de Zweedse Kennel Club (www.skk.se) en Deense Kennel Club (www.dkk.dk). In september van dat jaar worden de eerste kampioenschapsprijzen op een tentoonstelling uitgereikt.

In 1989 verschijnen er ongeveer vijftig op een tentoonstelling – de Wereldtentoonstelling – in Kopenhagen. De bekende Zwitserse kynoloog Hans Räber schrijft over zijn eerste kennisma-

king met het ras: *Toen ik het eerste exemplaar van de Deens-Zweedse Boerderijhond op het tentoonstellingsterrein zag, waagde ik het niet naar de naam van het ras van dit schepsel te vragen – het kon immers een deelnemer aan de behendigheid- of gehoorzaamheidwedstrijd zijn, hetgeen geen rashonden hoeven te zijn. Toen er echter meer opdoken, kreeg ik achterdocht! Inderdaad – dat waren rashonden!*

ROBUUSTHEID

Van oorsprong is dit ras een echt boerenhondje, dat de boerderijen en de stallen vrij houdt van ongedierte. Ook in Noord-Duitsland, vooral in Sleeswijk-Holstein, is die 'Rattenbeisser' al jaren bekend en in de vorige eeuw komen deze hondjes overal op het platteland voor, maar met de verstedelijking daalt hun aantal. Over het algemeen straalt de Deens-Zweedse Boerderijhond iets van robuustheid uit. De boeren laten alleen de sterke pups leven en ook bij het opgroeien van de honden is men niet echt teerhartig. Aan een Deense hondenliefhebster, Jytte Weiss, hebben we het te danken dat het boerderijhondje niet is uitgestorven, maar als het ware

Het driehoekige hoofd met de brede schedel is tamelijk klein in verhouding tot het lichaam en heeft een duidelijke stop. (Foto: Y-Flocken).

een 'doorstart' maakt. Haar ouders bezitten dit soort hondjes. Nu maakt men zich, zowel aan Deense als aan Zweedse zijde, sterk voor het behoud van wat cultuurgoed mag worden genoemd.

In het laatste kwart van de vorige eeuw worden de beste exemplaren op de boerderijen gezocht en met hulp van de Deense en Zweedse Kennel Club – die zich inzetten voor de nationale, bedreigde rassen – komt er een fokprogramma. Er worden voldoende honden gevonden die zowel gezond als rastypisch zijn en waarmee de populatie kan worden opgebouwd.

VEELZIJDIG TYPJE

De Deens-Zweedse Boerderijhond is een veelzijdig type: behalve dat hij muizen en ratten vangt, kondigt hij bezoekers luidkeels aan en is hij een echte speelkameraad voor kinderen. Hij is leergierig en intelligent en heeft een ongecompliceerd karakter.

Sporten waarin hij zijn energie kwijt kan, zoals bijvoorbeeld agility en flyball, zijn echt aan hem besteed. Nu zijn oude werk voor een heel groot deel is verdwenen, moet dit lenige, inventieve en snelle hondje iets anders te doen hebben. Hij schijnt vroeger ook als circushondje te zijn gebruikt.

Alleen blijven is niet zijn sterkste kant en omdat hij al lang, als het ware, deel uitmaakt van het boerengezin, houdt hij van gezelligheid. Het ras staat erom bekend dat het laat volwassen is.

Hoewel de Deens-Zweedse Boerderijhond op het eerste gezicht – met zijn witte vacht met roodbruine of zwarte aftekeningen – op een gladharige Foxterrier lijkt is hij, volgens Hans Räber, eerder aan oude pinschers dan aan terriers verwant. Echter, zoals zo vaak in de geschiedenis van honden, deze uitspraak wordt door andere

kynologen bestreden. In de literatuur wordt hij ook Scanian Terrier, Skånks Terrier (afkomstig uit de zuidelijke Zweedse provincie Skåne) of 'Rattenhond' genoemd.

ONDERZOEK

De belangen van het ras worden in Zweden behandeld door de *Svenska Gårds- och Vallhunds Klubben*, die op haar website www.sgvk.org uitgebreide informatie geeft over de stamhonden, de gezondheid en over de aantallen nesten die per jaar worden geboren. Vrijwel alle erfelijke afwijkingen scoren onder de 5%; allergieën en verkeerde gebitten komen bij de onderzochte honden het meeste voor. Het gemiddelde verwantschapsniveau (inteeltpercentage) is berekend dankzij een onderzoek uit 2005, waarbij de afdeling zoölogie-populatiegenetica van de universiteit in Stockholm is betrok-

ken. Uit dit onderzoek komen patella luxatie en heupdysplasie naar voren als gebreken waaraan aandacht moet worden geschonken. Men schat dat er vandaag de dag in Zweden meer dan 2000 exemplaren aanwezig zijn, terwijl er per jaar circa 600 pups worden geregistreerd.

In Denemarken is het de *Dansk/Svensk Gårdhundeklub* (www.dansk-svensk-gaardhund.dk), opgericht in 2002, die de belangen van het ras behartigt. De Deense rasvereniging meldt dat de Deens-Zweedse Boerderijhond dezelfde is als de in de literatuur genoemde 'oude Deense Foxterrier'.

Behalve in Denemarken, Zweden en Noorwegen, is er sinds 2006 ook een rasvereniging in Amerika, de *Danish/Swedish Farmdog Club of America*. De eerste twee honden worden in 1998 en 2000 uit Denemarken geïmporteerd.

Van oorsprong is het een echt boerenhondje, dat de boerderijen en de stallen vrij houdt van ongedierte. (Foto: Gaardhundeliv).

UIT DE RASSTANDAARD

De Deens-Zweedse Boerderijhond lijkt verrassend veel op de Terrier Brasileiro; de raspunten komen voor een goed deel overeen. De verschillen met de Foxterrier – één van hun voorvaderen – en de Jack Russell Terrier zijn groter. Bij alledrie de rassen is de basiskleur wit met diverse kleuren aftekeningen. Een aantal opmerkelijke verschillen is hierna vermeld.

De Deens-Zweedse Boerderijhond is een klein, compact en nagenoeg vierkant hondje (*Jack Russell Terrier: over het geheel langer dan hoog, dus rechthoekig*). Het driehoekige hoofd met de brede schedel (*Foxterrier: vlak, tamelijk smal*) is tamelijk klein in verhouding tot het lichaam en heeft een duidelijke stop (*Foxterrier: geringe stop*). De kleur van de neus komt overeen met de kleur van de aftekeningen in de vacht. De goed ontwikkelde voorsnuit, die iets korter is dan de schedel, wordt smaller naar het einde, maar mag niet puntig zijn (*Jack Russell Terrier: brede voorsnuit*). Een schaargebit is vereist, maar een tanggebit wordt getolereerd. De kleur van de iets ronde, middelmatig grote ogen (*Foxterrier: klein en vrij diep liggend*) is donker, maar bij

Dansk Svensk Gårdshund? Nee, een Braziliaanse Terrier! (Foto: Kennel Tropical Beauty, Brazilië).

Van rattenvanger tot showhond: Zkrubbes Lionheart op de show van de Hallands Kennelklub in 2010. (Foto: Ragnar Hellberg).

een hond met gele of leverkleurige aftekeningen mogen ze lichter van kleur zijn.

Het oor is een 'rozenoor' of een 'knopoor' (*Foxterrier: klein en V-vormig; Jack Russell Terrier: knopoor of hangend*) en bij allebei moet de vouw net boven de schedel zitten, terwijl de oortip dicht langs de wangen hangt.

SAMEN EIGENAAR

De middelmatig lange hals (*Foxterrier: van een behoorlijke lengte*) moet

Dansk Svensk Gårdshund? Nee, een Foxterrier! (Foto: Royal Canin).

sterk zijn en is licht gebogen; keelhuid is ongewenst.

De lendenen zijn kort, de croupe is rond en de buiklijn is licht opgetrokken. De voor- en achterhand zijn normaal gehoekt en de benen hebben kleine, ovale, niet strak gesloten voeten (*Terrier Brasileiro: hazenvoeten*). Het front moet breder zijn dan de ribben. De staart mag niet hoog zijn aangezet (*Foxterrier: hoog aangezet*); de vacht is hard (*Terrier Brasileiro: zacht*), kort en glad; de kleur wit moet dominant zijn, met een of meer platen in verschillende kleuren (zwart, tan, bruin en verschillende tinten reebruin). Schofthoogte voor de reuen 34 tot 37 cm (*Terrier Brasileiro 35-40 cm*); voor de teven 32 tot 35 cm (*Terrier Brasileiro 33-38 cm*). Een afwijking van meer of minder dan 2 cm is toegestaan. Een elegant voorkomen, nauwe fronten, laag op de benen staan, platte ribben, rechtopstaande oren, een te lange hals en een gekrulde staart zijn enkele fouten. Agressie of ernstige schuwheid zijn diskwalificerend. Denemarken en Zweden zijn samen eigenaar van de rasstandaard. ■